

راهنمای اجرای طرح فعالیت‌های یادگیری ایام نوروز ۱۴۰۴

عید و مهر و داستان

۱. مقدمه

ایجاد فرصت‌های یادگیری متنوع در محیط‌های فراتر از مدرسه، نقش مهمی در تقویت مهارت‌های شناختی، ارتباطی و عاطفی کودکان دارد. یادگیری فقط محدود به فضای رسمی کلاس درس نیست، بلکه در محیط‌های خانوادگی و تعاملات اجتماعی نیز می‌تواند با شیوه‌هایی خلاقانه، عمیق‌تر و ماندگارتر شکل بگیرد. معاونت آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش، طرح «عید، هنر و داستان» را با هدف غنی‌سازی اوقات فراغت دانش‌آموزان و تقویت مهارت‌های فرهنگی، هنری و ادبی آنان در ایام نوروز ۱۴۰۴ اجرا می‌کند. این طرح که در سال‌های گذشته با استقبال گسترده دانش‌آموزان و خانواده‌ها مواجه شده است، امسال با توجه به تقارن نوروز و ماه رمضان، فرصتی بی‌نظیر برای تلفیق آموزه‌های دینی، فرهنگی و هنری فراهم می‌آورد. هدف اصلی این طرح، پرورش خلاقیت، تقویت مهارت‌های خواندن و نوشتن، و ترویج فرهنگ کتابخوانی در میان دانش‌آموزان است. همچنین، با توجه به اهمیت ماه رمضان، این طرح به دنبال تقویت ارزش‌های اخلاقی و معنوی در قالب فعالیت‌های جذاب و خلاقانه است.

نوروز از دیدگاه آموزشی یک تعطیلات معمولی نیست؛ بلکه می‌تواند به عنوان یک تجربه یادگیری فرامدرسه‌ای، انگیزه‌بخش و اثرگذار در مسیر رشد علمی و شخصی کودکان قرار گیرد.

۲. اهداف

- تقویت سواد پایه با تأکید بر مهارت‌های خواندن، نوشتن، صحبت کردن و گوش‌دادن در بستر یادگیری خانوادگی
- پرورش خلاقیت و کشف استعدادها و هنری و ادبی دانش‌آموزان
- ترویج فرهنگ کتابخوانی و آشنایی با قصه‌های قرآنی و دینی
- تقویت ارتباط بین نسلی از طریق شنیدن و بازآفرینی قصه‌های مادر بزرگ‌ها و پدر بزرگ‌ها
- ایجاد فضایی شاد و معنوی متناسب با ایام نوروز و ماه رمضان
- تقویت هویت ملی و دینی از طریق بازآفرینی قصه‌های قرآنی و روایت داستان‌های محلی
- شناسایی و پرورش استعدادهای خاص ادبی و هنری دانش‌آموزان و معرفی آن‌ها به مراکز فرهنگی و هنری
- ایجاد محیط‌های یادگیری پویا، شاداب و انگیزه‌بخش برای تجربه یادگیری همراه با لذت و خلاقیت

۳. محور و موضوعات فعالیت‌های یادگیری ایام نوروز :

محور و موضوعات فعالیت‌های یادگیری ایام نوروز، بر اساس اهداف طرح به شرح جدول زیر پیشنهاد می شود:

محور	موضوعات پیشنهادی	اقدامات مورد انتظار
الف) داستان نویسی	• نوشتن داستان‌های خلاقانه با موضوعات آزاد یا مرتبط با نوروز و ماه رمضان، خاطره نویسی ، سفر نامه	هر داستان باید نامی انتخاب شده داشته باشد و حداقل ۲۰۰ کلمه باشد. دانش‌آموزان می‌توانند داستان‌های خود را با نقاشی یا تصویرگری همراه کنند.
ب) داستان خوانی	• مطالعه کتاب‌های داستانی مناسب سن دانش‌آموز با موضوعات نوروز، ماه رمضان، یا قصه‌های قرآنی	از داستان خوانده شده در یک صفحه به همراه نام کتاب، نویسنده و ناشر، خلاصه‌نویسی شود.
ج) داستان گویی	• روایت داستان‌های شفاهی شنیده شده از قصه‌های محلی، دینی یا خانوادگی که از زبان مادر بزرگ‌ها، پدر بزرگ‌ها یا والدین شنیده اند • نقلی و روایت‌گری، شاهنامه‌خوانی، گلستان خوانی	از اجرای داستان‌گویی صدا یا تصویر ضبط شود.
د) فعالیت‌های هنری	نقاشی، خوشنویسی و تصویرگری: • خلق آثار هنری با موضوعات مرتبط با نوروز (مانند سفره هفت‌سین، طبیعت بهاری) یا ماه رمضان (مانند سفره افطاری، مساجد و نماز) • نقاشی مرتبط با یک کتاب خوانده شده یا قصه شنیده شده خوشنویسی از یک شعر یا جملات و نکات پندآموز داستان‌ها و قصه‌ها • خوشنویسی از ترجمه دعا‌های سحر و افطار	نقاشی‌ها می‌توانند بخشی از داستان‌های نوشته شده باشند. ارسال نقاشی‌ها می‌تواند به صورت فیزیکی یا عکس با کیفیت باشد.
	عکاسی: • عکاسی از مناظر بهاری، مراسم نوروزی، یا فضای معنوی ماه رمضان همراه با توضیح کوتاه درباره عکس • عکاسی از جاهای دیدنی ایران و معرفی به دیگران • عکاسی از اقدامات خلاقانه در حفظ محیط زیست، گیاهان و حیوانات به همراه توضیحات متنوع از مراحل رشد و مراقبت‌های لازم	عکس‌ها به همراه توضیحات به صورت دیجیتالی ارسال شود.
	فیلم‌سازی: • ساخت فیلم‌های کوتاه (حداکثر ۵ دقیقه) با موضوعات مرتبط با نوروز یا ماه رمضان، شامل داستان‌های کوتاه، مستندهای خانوادگی، یا انیمیشن‌های ساده	فایل ویدئویی با فرمت‌های رایج (مانند MP4) ارسال شود.
	فعالیت‌های خلاقانه: • کاردستی با مواد دورریختنی و یا ساخت مدل و ماکت یک فرآیند یا پدیده علمی یا معرفی آداب و رسوم و محیط و یا بازی‌های بومی و یا دلخواه همراه با عکس و توضیحات مراحل ساخت • اجرای نمایش از یکی از داستان‌های کتاب فارسی، هدیه‌های آسمان، قصه‌های قرآنی ، شاهنامه و ...، پانتومیم‌های خانوادگی	دست‌سازها به صورت فیزیکی بعد از تعطیلات به معلم کلاس ارائه شود. اجرای نمایش و پانتومیم در قالب عکس یا فیلم کوتاه شود.

*دانش‌آموزان می‌توانند با هدایت معلم و همراهی خانواده آثار خود را با بهره‌مندی از فناوری‌های نوین، نرم‌افزارهای اسکرچ و جونیور، هوش مصنوعی و سایر روش‌های خلاقانه ارائه نمایند. نکته مهم نقش فعال دانش‌آموزان در اجرای فعالیت‌ها و تقویت محیط‌های عاطفی و خانوادگی و همچنین تأکید بر ترویج فرهنگ مطالعه، گوش دادن، خواندن، نوشتن و صحبت کردن می‌باشد.

دانش‌آموزان آثار خود را در گروه کلاسی برای معلم خود ارسال می‌نمایند. دانش‌آموزانی که نسبت به تولید ارائه فعالیت‌های خلاقانه اقدام نموده‌اند نیز می‌توانند نسبت به تهیه فیلم کوتاه اقدام و برای معلم خود ارسال نمایند .

۴- ضوابط اجرا

- آزادی عمل دانش‌آموزان: دانش‌آموزان در انتخاب نوع فعالیت و موضوع آن کاملاً آزاد هستند و نباید تحت هیچ شرایطی به انجام فعالیت خاصی مجبور شوند.
- عدم ارائه تکالیف سنتی: مدارس موظف هستند از ارائه هرگونه پیک نروزی یا تکالیف سنتی خودداری کنند و تنها بر اجرای این طرح تمرکز نمایند.
- حمایت از دانش‌آموزان کم‌برخوردار: مناطق آموزشی می‌توانند با همکاری کتابخانه‌ها، کانون‌های پرورشی و خیرین، کتاب‌های داستانی رایگان در اختیار دانش‌آموزان قرار دهند.

۵- ارائه آثار در کلاس و نمایشگاه مدرسه

- ارائه آثار در کلاس: پس از تعطیلات، دانش‌آموزان آثار خود را در کلاس ارائه می‌دهند. معلمان باید به همه دانش‌آموزان بازخورد مثبت و تشویقی ارائه کنند.
- برپایی نمایشگاه مدرسه: مدارس لازم است نمایشگاهی از آثار دانش‌آموزان برگزار کنند و از خانواده‌ها و جامعه محلی برای بازدید دعوت نمایند. این نمایشگاه باید فضایی شاد و مشارکتی داشته باشد و همه دانش‌آموزان احساس کنند آثارشان دیده و تقدیر شده است.

۶. معیارهای ارزیابی آثار

- خلاقیت و نوآوری: آثار باید دارای ایده‌های خلاقانه و منحصره‌فرد باشند.
- تناسب با موضوع: آثار باید با موضوعات نوروز، ماه رمضان، یا قصه‌های قرآنی مرتبط باشند.
- کیفیت اجرا: آثار باید از نظر فنی (مانند کیفیت تصویر، صدا یا نوشتار) قابل قبول باشند.
- رعایت ارزش‌های اخلاقی و فرهنگی: آثار باید متناسب با شئون اسلامی و فرهنگی باشند.

۷- شناسایی و معرفی آثار ادبی و هنری خلاقانه

- انتخاب آثار خلاقانه: معلمان می‌توانند بدون برجسته‌کردن موضوع، آثار خلاقانه‌ای که بیانگر استعدادهای خاص ادبی و هنری هستند را با ذکر مشخصات دانش‌آموز و خود اثر به اداره آموزش و پرورش مناطق ونواحی ارسال کنند.
- نمایشگاه منطقه‌ای و استانی: مناطق آموزشی و استان‌ها موظف هستند نمایشگاه‌هایی از آثار برتر دانش‌آموزان برگزار کنند.
- معرفی به مراکز فرهنگی و هنری: دانش‌آموزان مستعد می‌توانند به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان یا سایر کانون‌های ادبی، فرهنگی و هنری معرفی شوند تا استعدادهای آنان پرورش یابد.

۸- نحوه بررسی و ارسال آثار

- انتظار می‌رود آموزگاران تا پایان فروردین ۱۴۰۴، آثار و فعالیت‌های تمامی دانش‌آموزان را بررسی نمایند.
- به فعالیت‌های تمامی دانش‌آموزان بازخوردهای رهنمودساز در قالب نقاط قوت و قابل‌بهبود ارائه شود.
- آثار دانش‌آموزان در نمایشگاه مدرسه‌ای در هفته اول و دوم اردیبهشت به نمایش گذاشته شوند.
- به منظور معرفی و اشاعه آثار دانش‌آموزان، کانال کشوری فرصت‌های متنوع یادگیری هر روز به ارسال نمونه‌آثار ۳ استان (هر استان حداکثر ۳ اثر) اختصاص خواهد یافت.
- هر استان نمونه‌هایی از آثار دانش‌آموزان (حداکثر ۶ اثر از هر استان، به‌صورت یک اثر از هر پایه) را تا هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۴ به دبیرخانه کشوری یادگیری ایام نوروز مستقر در استان اردبیل ارسال نماید.

۹- گزارش اقدامات انجام‌شده

کارشناسان تکنولوژی استان‌ها با همکاری سرگروه‌های آموزشی لازم است گزارش اقدامات انجام‌شده در سطح استان و مناطق را تهیه کنند. این گزارش‌ها شامل موارد زیر باشد:

- برگزاری جلسات تبیین و آموزش
- تهیه و تولید محتوای آموزشی و بارگذاری آن‌ها در کانال‌های استانی و منطقه‌ای
- تجهیز کتابخانه‌های کلاسی
- برگزاری جشنواره‌های مدرسه‌ای و سایر فعالیت‌های مرتبط
- آمار و اطلاعات مربوط به اجرای طرح

*گزارش‌ها حداکثر تا پایان هفته سوم اردیبهشت به استان اردبیل دبیرخانه کشوری ارسال شوند.

۱۰- آثار دانش‌آموزان پس از نمایش در کانال و گروه مدرسه / منطقه و استان در شبکه شاد مورد بررسی و اعتبار سنجی قرار گرفته و در نهایت ۳ اثر برتر استان به مرحله کشوری راه خواهد یافت. در مرحله کشوری نیز با ارزیابی آثار ارسالی تعدادی از دانش‌آموزان منتخب جهت معرفی به دبیرخانه هفته پژوهش انتخاب می‌شوند.